

Глузовська В.В.

вчитель,

Козелецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3

ПРИНЦИПИ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ – БАТЬКИ І ДІТИ

Особистість учня формується і розвивається під впливом багатьох факторів: об'єктивних і суб'єктивних, природних і суспільних, внутрішніх і зовнішніх, незалежних і залежних від волі та свідомості людей, які діють стихійно або відповідно до певних цілей, мети виховання. При цьому сам учень не є пасивною особою, а виступає як суб'єкт власного формування і розвитку.

Однією з вічних проблем педагогіки було підвищення ефективності цілеспрямованого виховного впливу на людину, а це може забезпечити лише науково організоване виховання.

Кожна епоха як досить тривалий проміжок історичного часу має свої ознаки: спосіб виробництва, державний і суспільний лад, культурні надбання, спосіб і стиль життя. Нашому поколінню випало жити на зламі епох – періоді становлення та розвитку незалежної демократичної України. Нова ідеологія освіти, затверджена в Конституції України, повинна працювати на процес державотворення, становлення народу України як політичної нації. Нова філософія виховання утверджує погляд на особистість як найвищу цінність суспільства.

Сучасне життя та розвиток суспільства виокремлює такі основні принципи виховання:

- Індивідуальний і диференційований підхід у вихованні потребує: глибоке і всебічне знання й урахування індивідуально-психологічних особливостей вихованців; визначення вихованцям задач відповідно до їхніх особистісних характеристик; постійного аналізу результатів виховної роботи; своєчасне внесення коректив у методику виховання з урахуванням особливостей кожного конкретного учня.

- Принцип виховання в групі і через колектив потребує: визначати перспективи розвитку групи; формувати гордість за свій колектив, вміння підпорядкувати особисті інтереси спільним; забезпечувати єдність і згуртованість активу класу; підтримувати усе перспективне, поширювати його на усю групу і закріплювати у вигляді традицій; вміло підтримувати силу групової думки в боротьбі з негативними явищами.

- Виховання в процесі діяльності орієнтує на: заохочення розумної ініціативи й активності учнів; чергування їхньої діяльності з культурним, змістовним відпочинком; вимогливе відношення до недоліків діяльності вихованців, повагу до праці.

- Принцип поєднання високої вимогливості до вихованців із повагою до їхньої особистої гідності і турботою про неї вимагає: принципове і

послідовне пред'явлення до школярів вимог, що відбивають інтереси суспільства і діяльності; домагатися усвідомлення ними необхідності виконання вимог суспільства; не допускати в роботі з дітьми елементів формалізму, попуску і дріб'язкової опіки; виявляти повагу до кожного з них, піклування про задоволення їхніх запитів.

- Опора на позитивне в особистості і групі орієнтує на: вивчення і знання кращих позитивних індивідуальних і соціально-психологічних якостей вихованців; підхід до них з оптимізмом і глибокою вірою в силу виховання; уміле використання сили позитивного прикладу; спонукання дітей до наполегливого і цілеспрямованого самовивчення і самовиховання; залучення до таких видів діяльності, що дозволяють їм проявити себе з кращого боку і викликають впевненість у своїх силах і можливостях.

- Принцип єдності, узгодженості, спадкоємності у вихованні вимагає єдності поглядів усіх вихователів на завдання виховання; досягнення єдності стилю в роботі й однакової вимогливості усіх вихователів до школярів; спільних зусиль громадськості та сім'ї у вихованні; узгодженої лінії вихователів стосовно окремих учнів.

Свідомість дитини формується поступово в процесі життя і, насамперед, засобами самого життя. Тому педагогу, щоб домогтися позитивного результату у вихованні, потрібні не тільки методи прямого впливу, але і непрямого, опосередкованого, довгострокового впливу на свідомість і звичну поведінку дітей шляхом цілеспрямованого духовного насичення всіх областей їхнього життя.

У останні роки поширюються специфічні методи виховання як окремих рис особистості, так і методи сприяння її психологічному зростанню, які використовують високопрофесійні практичні психологи – соціально-психологічний тренінг, ділові ігри, аналіз ситуацій, моделювання і т. ін.

Спільна робота школи і родини ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки: пріоритетності сімейного виховання, громадянськості, демократизму, гуманізації взаємин педагогів і батьків, ретроспективності, педагогізації батьків.

1. Принцип **пріоритетності** підкреслює величезне значення сім'ї у фізичному й духовному становленні особистості й суспільства. Родинне виховання є природною і постійно діючою ланкою виховання. У сім'ї закладається основа особистості: її світогляд, національна самобутність, моральність та інші важливі якості і властивості. Тому без докорінного поліпшення родинного виховання не можна домогтися значних змін у суспільному вихованні підростаючих поколінь.

2. Принцип громадянськості ґрунтується на усвідомленні педагогами і батьками місця кожної сім'ї у суспільно-державній системі. Родина є основою держави. Родина, рід, родовід, народ – поняття, що розкривають природний шлях розвитку кожної дитини, формування її національної свідомості й громадянської зрілості [2]

3. Принцип **демократизму** означає встановлення партнерських взаємин між школою і сім'єю у вихованні дітей. Сьогодні батьки можуть брати участь у вирішенні тих питань, до яких традиційно їх не допускали, – вибору предметів для навчання, визначення обсягів їх вивчення, складання навчальних планів, зміни термінів і тривалості навчальних семестрів і канікул, вибору профілю школи, виробленню внутрішкільних статутів, розробці системи заходів по забезпеченню дисципліни, праці, відпочинку, харчування, медичного обслуговування школярів, системи заохочень і покарань тощо.

Основну роботу з батьками школа проводить через батьківські об'єднання, які мають різні назви – батьківські комітети, ради, конгреси, асоціації, асамблеї, президії, клуби і подібне. Кожне з таких об'єднань має свій статут (положення, регламент, план), яким визначаються головні напрями діяльності, права та обов'язки учасників виховного процесу. У багатьох випадках складається єдиний план спільної діяльності сім'ї, школи і громадськості. А там, де перейшли до більш тісної інтеграції шкільного і сімейного виховання, створюються комплекси "школа – родина".

4. Принцип **гуманізації** взаємин педагогів і батьків. Він спрямовує класного керівника, вчителя, на:

а) дії і заходи, які зміцнюють і підвищують авторитет батьків. Єдиновірною нормою взаємин педагогів і батьків є взаємна повага. Обмін досвідом, порада та спільне обговорення, єдине рішення задовольняють обидві сторони, розвивають у них почуття власної відповідальності, громадянського обов'язку;

б) прояв довіри до виховних можливостей родини, підвищення рівня її педагогічної культури і активності у вихованні;

в) педагогічний такт, неприпустимість грубого втручання в життя сім'ї;

г) життєстверджуючий, оптимістичний настрій у вирішенні проблем виховання, опору на позитивні якості дитини, сильні сторони родинного виховання, орієнтацію на успішний розвиток особистості.

5. Принцип **ретроспективності** (лат. retro – назад, spactare – дивитись) орієнтує на осмислення і використання історичного досвіду виховання в українській родині. Цей досвід повинен використовуватись, насамперед, для виховання поваги і відданості своїм батькам, сім'ї, родині; для шанування культу предків, традицій і звичаїв народу; розуміння і відчуття духовної єдності поколінь; формування національної гідності і честі, основ вселюдської і народної моралі, готовності до праці в умовах ринкових відносин, повноцінного естетичного, фізичного та інтелектуального розвитку.

6. Принцип **педагогізації** батьків передбачає, що одним із головних завдань школи залишається організація і здійснення педагогічного всеобучу.

Форми і методи роботи вчителя, класного керівника з батьками бувають індивідуальними і колективними. Провідна роль належить індивідуальним формам роботи: відвідуванню сім'ї учня, пропаганді сімейного виховання, виконанню батьками педагогічних доручень, педагогічним консультаціям [1; 45].

Звертаючи увагу на вищесказане, слід зазначити, що гармонійний розвиток учнівської особистості не може відбуватися без безпосередньої участі батьків. Свідоме ставлення до навчання, суспільства та своєї безпосередньої ролі в цьому суспільстві виникає лише за сприяння оточуючих, рідних, близьких.

Список використаних джерел:

1. Методика воспитательной работы в начальных классах. О.С.Богданова, В.И.Петрова. – М.: Просвещение, 1980.
2. Докукіна О.М. Виховання молодших школярів у сучасній українській сім'ї // Початкова школа. – 1997. – № 5. – С. 17-21; № 6. – С. 6-14.

Днєстрова В.Є.

студентка,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На даний час найбільш актуальною метою навчання англійської мови є досягнення аудитивної компетенції для подальшого розуміння та спілкування з носіями цієї мови. У зв'язку з цим також важливо надати учням наочне уявлення про життя, культуру, мовні реалії англomовних країн. Сформуванню аудитивної компетенції поза мовним середовищем – досить складна задача. У цих цілях велике значення має використання у викладанні англійської мови автентичних матеріалів, зокрема відеоматеріалів.

Під автентичними прийнято розуміти матеріали, які створюються носіями мови для своїх співгромадян, і надалі без будь-якої обробки та адаптації застосовуються в навчальному процесі, який орієнтований на комунікативний підхід до навчання іноземної мови поза мовним середовищем [1, с. 67].

Дейв Вілліс виділяє наступні переваги застосування відеоматеріалів у навчанні [4, с. 17]:

1. приміщення не вимагає затемнення, таким чином, контакт викладача з учнями носить безперервний характер;